

EKKA kuratooriumi koosoleku protokoll

10.11.2021

Kuratooriumi koosolek toimus 10. novembril 2021 Zoomi keskkonnas. Koosolek algas kell 10.00 ja lõppes kell 12.00. Osa võtsid kuratooriumi liikmed Mait Palts, Reelika Leetmaa, Ulla Preeden, Marcus Ehasoo, Haana Zuba-Reinsalu ja Liina Pöld. Koosolekult puudusid Valdo Kalm, Mait Klaassen ja Renno Veinthal. Koosolekul osalesid ka EKKA juhataja Heli Mattisen, kuratooriumi sekretär Marit Sukk, EKKA arendusjuht Kaija Kumpas-Lenk, EKKA kutseõppe hindamisjuht Marge Kroonmäe ja HTM-i täiskasvanuhariduse poliitika valdkonna peaekspert Annaliisa Toom. Koosolekut juhatas Ulla Preeden. Protokollis kuratooriumi sekretär Marit Sukk.

Päevakorras olid järgmised küsimused:

1. Üldhariduse kvaliteedi edendamine 2022+ ja EKKA roll (HTM-i asekanstler Liina Pöld ja Heli Mattisen)
2. Vahekokkuvõtte täienduskoolituse kvaliteedi edendamise aruteludest seoses täiskasvanute koolituse seaduse muudatuste väljatöötamiskavatsusega (Annaliisa Toom, HTM)
3. Hindamiste optimeerimine kutsehariduses: ülevaade hindamisprotsessist ja selle tulemustest ning võimalikest arendustest (Marge Kroonmäe)
4. 2022 planeerimine ja EKKA eelarveprojekt: esmane tutvustus (Heli Mattisen) ja kuratooriumi tagasiside
5. EKKA uue arengukava väljatöötamise ajakava projekt kuratooriumile kooskõlastamiseks (Heli Mattisen)
6. EKKA hindamine ENQA (Euroopa kvaliteediagentuuride assotsiatsioon) poolt 2022: kuratooriumi teavitamine hindamise protsessist ja avakavast (Heli Mattisen)

1. Üldhariduse kvaliteedi edendamine 2022+ ja EKKA roll

Kuratoorium kuulus ära ülevaate üldhariduse kvaliteedi edendamisest. Liina Pöld selgitas, et üldhariduskoolide kvaliteedi edendamise näol on tegemist rakendusliku tegevusega, mistõttu vaatab haridus- ja teadusministeerium (HTM) Haridus- ja Noorteameti (Harno) poole. Täna on EKKA alustanud juhtprojektiga (6 kooli), ent HTM näeb, et tulevikus jätkaks EKKA kvaliteedikultuuri arendamist üldharidushariduskoolides koostöös Harno koolituskeskusega, sest EKKA-s on vastav kompetents ja kogemused. HTM usub, et kui üldhariduskoolide kvaliteedi arendamisse saadakse Euroopa sotsiaalfondide tugi, oleks võimalik arendada ka laiemalt kvaliteedijuhtimist üldhariduses, st mitte piirduda üksnes nende koolidega, kus tulemusnäitajad ei ole ootuspärased.

Heli Mattisen rõhutas, et hetkel ei ole veel lõplikult otsustatud, kas üldhariduskoolide kvaliteedi arendamine jääb EKKA-sse või mitte. Täna on tegemist justkui mõttetalgutega teemal, kuidas kvaliteedi tagamist üldhariduses võiks Eestis korraldada. Mattisen usub,

et see, kes ja millisel kujul seda eest vedama hakkab, on lõppkokkuvõttes ikkagi ministeerium, aga on hulk tegevusi, mida on mõistlik agentuuri tasandil teha. Tema sõnul on käimasoleva juhtprojekti põhiküsimus, kuidas ehitada sellist süsteemi, kus suund on koolide eneseanalüüsi võimekuse tõstmisele ja ilmnunud probleemide lahendamisele.

Marcus Ehasoo uuris, milline on pikem perspektiiv üldhariduse kvaliteedi valdkonnas, ja kas ka kuratooriumis peaks olema esindatud üldhariduskoolide esindaja. Heli Mattisen vastas, et tulevikus võiks kuratooriumis olla täiendavaid liikmeid, mis tähendaks ka muudatusi põhimääruses. Neid pole aga mõtet teha enne, kui ei ole selge, kas üldhariduse kvaliteediga seonduv jääb EKKA-sse või mitte. Hetkel täidab kuratooriumis üldhariduse valdkonna esindaja rolli Liina Põld, kes on ministeeriumis ka vastava valdkonna asekancler.

Ulla Preeden väljendas kahtlevat seisukohta, tundes muret fookuse hoidmise pärast. Ta uuris, kas Euroopas leidub kvaliteediagentuure, kes tegeleksid kõrg- ja kutsehariduse kõrval ka üldhariduse teemaga. Heli Mattisen selgitas, et Harno käivitamine tehti Soome eeskujul, st Euroopas on agentuure, kes tegelevad ka üldharidusega. Lisaks Soome agentuurile on ka Iirimaa agentuur üks nendest, kelle tegevusala on sama laiapõhjaline kui EKKA-l.

Ulla Preeden lisas, et üldhariduse juhtprojekt võib anda hea sisendi valdkonna kvaliteedi arendamise visiooni, mis peab olema selge enne, kui EKKA tegevusi ümber korraldama hakata. Ta väljendas erilist muret tööjõuressursi puuduse pärast, tunnistades, et ootab, et EKKA pakuks kõrg- ja kutsehariduse arendamisele senisest rohkem tuge.

Liina Põld selgitas, et täna ei ole üldhariduse kvaliteedi arendamist veel kontseptuaalselt mõtestatud. Ta tunnistas selle vajalikkust, aga lisas, et täna üksnes katsetatakse, kas see on suund, mille EKKA peaks võtma. Läbi on käinud ka mõtte luua eraldi üldhariduse kvaliteediagentuur. Kordagi ei ole mõeldud, et EKKA peaks olemasoleva ressursi arvelt ka üldhariduse valdkonnaga tegelema.

Kuratoorium võttis ülevaate teadmiseks ja tegi ettepaneku kohtuda Soome agentuuriga, et uurida rahvusvahelist kogemust.

2. Vahekokkuvõtte täienduskoolituse kvaliteedi edendamise aruteludest seoses täiskasvanute koolituse seaduse muudatuste väljatöötamiskavatsusega

Kuratoorium kuulas ära HTM-i täiskasvanuhariduse poliitika valdkonna peaeksperdi Annaliisa Toomi ülevaate täienduskoolituse kvaliteedi edendamise aruteludest seoses täiskasvanute koolituse seaduse (TäKS) muudatuste väljatöötamiskavatsusega. Annaliisa Toom selgitas, et aasta alguses käivitas HTM täiskasvanute koolituse seaduse muutmise väljatöötamiskavatsuse (VTK). Probleemina oli sõnastatud kvaliteetse koolituse kättesaadavus ja selle parandamiseks seati eesmärgiks töötada välja täienduskoolitusasutuste kvaliteedikriteeriumid. VTK sisaldas ka teisi teemasid, nt täienduskoolituse avaliku tagasisidesüsteemi juurutamine, mikroqualifikatsioonide kasutuselevõtt jt.

Täna on ministeerium jaganud TäKS-i muudatused kahte ossa. Ühte ossa kuuluvad mastaapsemad muudatused (nt avalik tagasisidesüsteem), mis vajavad kokkuleppeid, analüüsi, tehnilisi lahendusi jpm, mis võtavad palju aega. Teise ossa kuuluvad teemad, mis lisatakse TäKS-i kohe, sh mikroqualifikatsioonid. TäKS-is reguleeritakse

mikrovalifikatsioonide sisu, maht ja see, kes neid pakkuda tohivad. Tulevikus tohivad täienduskoolitusasutused pakkuda mikrovalifikatsiooniõpet siis, kui nad on positiivselt läbinud õppekavagrupi hindamise. Lisaks mikrovalifikatsioonidele lisatakse TäKS-i seega täienduskoolituse kvaliteedi teema neile, kes 1) soovivad pakkuda mikrovalifikatsiooni kursust või 2) soovivad hindamise läbida vabatahtlikult. Ministeeriumil on plaanis luua ka mikrovalifikatsioonide õppekavade register.

Ministeerium näeb EKKA-t kui täienduskoolituse kvaliteedi hindajat. Täna teeb EKKA täienduskoolituse valdkonnas lävendipõhist hindamist juhtprojekti raames, siis edaspidi teeks EKKA seda ka ametlikult õigusaktist tulenevalt. Plaan on, et täienduskoolitusasutused hakkavad hindamist läbima õppekavagrupis, kus nad soovivad mikrovalifikatsiooni pakkuda. Hindamistulemus oleks tähtajaline.

Toom ei osanud prognoosida kui palju hindamisi EKKA-le aastas tulla võiks, aga ta tunnistas, et asutuste huvi on suur. Jaanuari lõpuks 2022 saadetakse eelnõu tekst kooskõlastamisele, eeldatav jõustumine on 2023 kevad. Sellest hetkest võiks täienduskoolituse hindamine ka EKKA põhiülesannete hulka kuuluda.

Mait Palts küsis, et mida võiks see uus tööloik ressursside kontekstis tähendada (raha, inimesed). Heli Mattisen vastas, et 2023. aastat planeerida on hetkel veel ennatlik. Küll aga on selge, et EKKA-sse on tarvis ühte inimest valdkonda juhtima, lisaks üks koordinaator. Vajadusel kasutatakse koordinaatorite võrgustikku – need on koolitatud inimesed, keda kaasatakse vajaduspõhiselt.

Ulla Preeden uuris, et millised on ministeeriumi vaates edasised sammud huvigruppide kaasamise osas mikrovalifikatsioonide teemalistesse aruteludesse. Annaliisa Toom tunnistas, et arutelusid on küll olnud mitmeid, ent peamiselt on kaasatud ülikoole. Ta selgitas, et TäKS-i soovitakse lisada üksnes põhilised aspektid, mis seotud mikrovalifikatsioonidega, st seadust ei soovita kinni kirjutada. Ta kinnitab, et arutelusid huvigruppidega tuleb veel – näiteks on küsimusi sellega, kas mikrovalifikatsioonide mahul peaks olema ülempiir.

Ulla Preeden rõhutas, et kutseala ühingu ja rakenduskõrgkoolide tuleks edaspidi varem kaasata: eelnõuringid on väga hiline faas sõna sekka ütlemiseks. Ta lisas, et HTM-i töö oleks lihtsam, kui nad juba varasemates etappides näiteks Rakenduskõrgkoolide Rektorite Nõukogu kaasaks. Ta selgitas, et rakenduskõrgkoolide vaade erineb mõnikord ülikoolide vaatest, ning on oluline, et kõik osapooled oleksid kaasatud.

Haana Zuba-Reinsalu nõustus Ulla Preedeniga ja tunnistas, et ka Eesti Kutseõppe Edendamise Ühing ei ole kaasatud olnud, ja julgustas edaspidi neid aktiivsemalt kaasama.

Kuratoorium võttis ülevaate teadmiseks.

3. Hindamiste optimeerimine kutsehariduses: ülevaade hindamisprotsessist ja selle tulemustest ning võimalikest arendustest

Kuratoorium kuulas ära Marge Kroonmäe ettekande hindamiste optimeerimisest kutsehariduses. Kroonmäe tegi esmalt ülevaate kutseõppe hindamistest, rääkides muuhulgas kutseõppeasutuste suurest hindamiskoormusest. Seejärel tutvustas ta võimalusi hindamiste koondamiseks. Näiteks on EKKA teinud ettepaneku, et PRÕM+ kavandtaud praktika ja töökohapõhise õppe hindamised, mida ministeeriumis kavandatakse, saaks ühitada EKKA kutseõppe kvaliteedi hindamisega. EKKA-s on arutelu

all olnud ka kutseõppeasutuste institutsionaalne akrediteerimine, aga see on seotud mitmete küsimustega: kuidas tekib võrreldavus sektoris, kuidas hoida sidet tööandjatega jpm. Tulevikus oleks ka võimalus anda suurem roll õppeasutuste sisehindamistele, kus asutused analüüsivad end ja arutavad kitsaskohti endale oluliste partneritega ning esitavad seejärel kvaliteediagentuurile parendustegevuste ülevaate. Selline süsteem toimib näiteks Hollandis.

Ettekandele järgnes arutelu. Marcus Ehasoo tõstatas küsimuse õppijate kaasamisest: kõrghariduse hindamiste juures on tudengiekspertidel väga oluline roll, aga kutseõppes on sellele vähem tähelepanu pööratud. Marge Kroonmäe vastas, et õpilaste esindaja kuulub kutseõppe hindamisnõukogusse. Mitmes etapis on arutatud õpilaste kaasamist ka komisjonidesse, aga see on kutseõppe õppekavade lühikese kestuse tõttu üpris keeruline. Et kutseõppijate vanus kasvab, usub Kroonmäe, et õppijate kaasamine ka komisjonidesse võib tulevikus kõne alla tulla. Haana Zuba-Reinsalu lisas kutseõppeasutuse vaate, et õppijad on hindamisprotsessi kaasatud, osaledes nt hindamisvestlustel.

Zuba-Reinsalu jätkas, et koostöö EKKA-ga toimib väga hästi. Samas tõi ta välja mitmed teemad, mille üle peaks koos EKKA-ga arutlema: hindamiseks ekspertide ettevalmistus ja toe pakkumine kutseõppeasutustele koostöövormide leidmiseks praktika kvaliteedi tagamisel.

Ulla Preeden tegi ettepaneku, et kuigi osades valdkondades võiks praktika kvaliteedile aidata kaasa üleriigiline korraldus, on siiski ka valdkondi ja koole, kus selle korraldusega on hästi. See tähendab, et üleriigilise süsteemi loomisel peab olema kindel ja konkreetne sisend. Ta lisas, et näiteks rakenduskõrgkoolid võivad kutseõppeasutustele ise ka tuge pakkuda, nt jagada kogemusi praktikajuhendajate koolitamisel, kaasamisel, praktikabaaside süsteemi loomisel jms. Ta selgitas ka, et tuleviku vaates võivad institutsionaalne akrediteerimine ja temaatilised hindamised kutseõppeasutustele palju tuge pakkuda.

Kuratuurium võttis ülevaate teadmiseks.

4. 2022 planeerimine ja EKKA eelarveprojekt: esmane tutvustus

Heli Mattisen tutvustas EKKA 2022. aasta planeerimist ja eelarveprojekti, rõhutades, et tegemist on esialgsete plaanidega – 2022. aasta jaanuarikuu kuratuuriumi istungil tulevad need teemad uuesti kuratuuriumi ette.

Järgnenud arutelus selgitas Reelika Leetmaa, et Töötukassa soovib jätkata koostööd EKKA-ga koolituskaardi partnerite hindamisel. Töötukassa on sotsiaalministeeriumiga kokku leppinud, et see tegevus lisatakse Euroopa sotsiaalfondi rahastatavasse programmi, millest finantseeritakse täienduskoolituse kvaliteedi hindamist EKKA-s.

Kuratuuriumil ei olnud täpsustavaid küsimusi ning ülevaade võeti teadmiseks.

5. EKKA uue arengukava väljatöötamise ajakava projekt

Heli Mattisen tutvustas EKKA uue arengukava väljatöötamise ajakava projekti. Ta selgitas, et EKKA soovib ühitada uue arengukava väljatöötamise ja ENQA hindamiseks vajaliku eneseanalüüsi koostamise. EKKA on uue arengukavaga juba algust teinud, nt on asutud defineerima väärtusi, missiooni ja visiooni. Erinevalt eelmisest korrast soovib

EKKA saada erinevate osapoolte sisendit ja tagasisidet oma eneseanalüüsile juba selle valmimise jooksul. Selleks käivitatakse jaanuaris vastav töörühm.

Ulla Preeden sõnas, et EKKA ajakava projekt on väga ambitsioonikas. Samas toetas ta kahe protsessi – arengukava väljatöötamise ja eneseanalüüsi koostamise – ühitamist.

Kuratooriumil ei olnud ettepanekuid ja kooskõlastas ajakava projekti.

6. EKKA hindamine ENQA (Euroopa kvaliteediagentuuride assotsiatsioon) poolt 2022

Heli Mattisen tutvustas kuratooriumile ENQA hindamist, mis seisab EKKA-l 2022. aasta sügisel ees. EKKA soovib ENQA tagasisidet standardi osas, mis käsitleb temaatilist analüüsi. Suure tõenäosusega hindab ENQA ka sõltumatus standardit, mis tähendab, et ENQA soovib saada ülevaate kuratooriumi rollist EKKA struktuuris ja sellest, kuidas on läbi kuratooriumi tagatud EKKA sõltumatus.

Kuratoorium võttis ajakava teadmiseks.

7. Kuratooriumi järgmine koosolek

Kuratooriumi järgmine koosolek toimub 12.01.2022 kell 9-12. Koosoleku esimeses pooles soovib kuratoorium anda sisulist tagasisidet EKKA arengukava väljatöötamisele.

Ulla Preeden

Kuratooriumi esimees

/allkirjastatud digitaalselt/

Marit Sukk

Kuratooriumi sekretär

/allkirjastatud digitaalselt/